

03038007

Prevod
Original: engleski

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG
HUMANITARNOG PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE
JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: Salihi

Ime: Reshit
Pol: muški

Ime oca: Hasan

Prvobitna adresa: Celine /Celina/ bb, opština Orahovac /Rahovec/, Kosovo

Trenutna adresa: Izbeglički kamp "Bazen" /kao u originalu/, Tirana, Albanija

Podaci za budući kontakt: Shaban Salihi, (sin) Broj telefona u Nemačkoj:
/rukom napisano:/ 0049-689-438-1058

Datum rođenja: /rukom napisano:/ 15. februar 1940. Mesto rođenja: Celine

Nacionalnost: Albanac Veroispovest: musliman

Jezik/jezici koje govori: albanski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuju od prethodnog):

Jezici korišćeni u toku razgovora: engleski i albanski

Trenutno zanimanje: nema

Prethodno zanimanje: zemljoradnik

Datum(i) razgovora: 29. april 1999.

Razgovore vodio: J.S. Prisk

Prevodilac: Auron Cecaj

Imena svih lica prisutnih tokom razgovora: nema

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

IZJAVA SVEDOKA:

Zovem se Reshit Salihi. Roden sam u selu Celine, u opštini Orahovac. Celog života sam živeo i radio u tom selu, na našem porodičnom imanju. Ceo svoj radni vek proveo sam kao zemljoradnik, baš kao i moj otac i deda. Moja tri starija brata, Bajram, Ramiz i Halit, i dva mlada brata, Nahit i Faik, takode su živeli i radili na tom imanju. Naš porodični kompleks sastojao se od šest kuća, u kojima smo stanovali sa najbližim članovima svojih porodica. Do trenutka kad smo morali da napustimo Kosovo, živeo sam sa svojom suprugom Mihrije, starom 45 godina, svoje dve kćerke, Sevdije, starom 24 godine, i Emine, starom 22 godine, i najmlađim sinom, Arbenom, starim 15 godina. Pre šest godina, moj najstariji sin, Shaban, otišao je u Nemačku, gde i danas živi, dok su moja druga dva sina, Shpend, star 20 godina, i Said, star 18 godina, sa Kosova otišla u Češku Republiku u januaru 1999. godine.

Do marta ove godine, moja porodica i ja mogli smo da živimo relativno normalno, s obzirom na ukupnu situaciju na Kosovu. Mogli smo i dalje da se bavimo zemljoradnjom, bez ikakvog maltretiranja od strane jedinica srpske policije ili državnih vlasti. U stvari, pošto na području gde se nalazi naše selo nije bilo Srba, problemi koji su se dešavali na Kosovu uglavnom nisu uticali na naš život. Selo je imalo oko 200 kuća u samom središtu sela, a moje imanje, zajedno sa imanjima ostalih zemljoradnika, nalazilo se na izlazu iz sela. Rekao bih da je naše selo imalo oko 4.000 stanovnika. Selo je izgledalo tako da su kuće bile nanizane jedna do druge, a svaki pojedinačni porodični kompleks je od onog drugog bio odvojen zidom. Prema tome, najudaljenija kuća u selu nalazila se oko 400 metara od kuća na mom imanju.

Saznali smo iz vesti na televiziji da je NATO počeo da bombarduje Jugoslaviju 24. marta 1999. godine. Prvog jutra nakon početka bombardovanja, ustao sam da počnem sa poslom za taj dan. Video sam da kako jedinice VJ-a /Vojske Jugoslavije/ opkoljavaju područje sela. Nalazili su se na udaljenosti od oko 500 do 600 metara od mog imanja. Oko pet sati ujutro, video sam da su te jedinice počele da granatiraju samo selo. Moje imanje je smešteno na takvom mestu da sam zapravo mogao da vidim kako granate pogađaju kuće i ostale objekte u selu. Granatiranje je nastavljeno negde do devet sati uveče.

Metoda koju je koristio VJ bila je takva su u određenom intervalu granatirali selo. Onda bi granatiranje neko vreme prestalo, a za to vreme bi srpske kopnene snage ušle u selo. Kad bi se povukli, granatiranje bi ponovo počelo i trajalo neko vreme. Potom bi usledio još jedan ulazak kopnenih snaga. To bi tako trajalo veći deo dana. Srpske snage koje su ušle u samo selo nosile su crne

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

uniforme, mada sam bio predaleko od njih da bih video oznake na njihovim uniformama. Te snage su u selo ušle oklopnim vozilima sa točkovima, u pratnji nekoliko tenkova koji su umesto točkova imali gusenice. Ne sećam se kakve su boje bila ta vozila. Sasvim jasno sam mogao da vidim šta se dešava u selu. Srbi su zapalili kuće i objekte u selu, uključujući seosku džamiju. Na kraju dana, ostalo je samo nekih 20 kuća koje nisu bile zapaljene. Takođe sam ih video kako ulaze u kuće i iznose televizore, video-rekordere, radio aparate i ostale kućne aparate i toware te stvari na oklopna vozila. Međutim, kad su napunili oklopna vozila, Srbi su onda ili razbili aparate koji su ostali na zemlji ili su ih zapalili. Pripadnici srpskih snaga su takođe krali automobile, a u drugim slučajevima, razbijali automobile i traktore. Video sam gomile ljudi kako izlaze iz svojih kuća i beže da se sakriju u šumama oko sela.

Oko podneva, granatiranje je bilo usmereno tako da su granate padale bliže području na kojem se nalazi moje poljoprivredno dobro i porodični kompleks. Osim mene, mog brata Bajrama, drugog brata, Faika, i članova njegove porodice, svi članovi naših porodica su tog jutra napustili imanje oko 05:30 sati ujutro i sakrili se u obližnjim šumama. Faikovu porodicu činili su njegova supruga Mire, stara 40 godina, tri kćerke, Dashuri, stara 18 godina, Mereme, stara 16 godina, Servete, stara 10 godina, i dva sina Gezim, star 15 godina, i Ramadan, star sedam godina. Na našem porodičnom kompleksu priključio nam se Miftare Zeqiri i 14 članova njegove porodice. Njihov porodični kompleks nalazio se blizu mog. Sedeli smo i razgovarali o situaciji. Oko tri sata tog popodneva, videli smo kako veliki broj srpskih policajaca stiže u blizinu mog imanja, ulazi u obližnje kuće i pali ih. Na sebi su imali crne uniforme i nosili su jurišne puške. Ne sećam se tačno koliko je bilo policajaca, niti se sećam bilo čega drugog u vezi sa njihovim uniformama.

Dok se ova grupa policajaca približavala mom imanju, moj brat Bajram je ustao da osmatra njihovo kretanje. Odjednom su tri rafala iz automatskog oružja ispaljena na naše imanje. Video sam da je Bajram pogoden u predelu stomaka i ubijen na licu mesta. Faik i njegova porodica ostali su na našem kompleksu sa porodicom Zeqiri, a ja sam otrčao u susedstvo, do Zeqirijevog kompleksa, gde sam pronašao jednu rupu duboku tri stope /oko 90 cm/ u kojoj sam se sakrio. Nedugo zatim, čuo sam veliki broj rafala iz automatskog oružja, kao i vrisku žena i dece koja je dopirala sa mog porodičnog kompleksa. Takođe sam čuo muškarce kako viču na nekom jeziku koji nije bio albanski. Pomalo razumem srpski jezik i čuo sam nekoga kako viče: "Pucajte, ovde ima terorista." Pucnjava je trajala oko 15 minuta. Posle toga je bilo tiho. Krio sam se sigurno nekoliko sati. Za to vreme, čuo sam pucketanje vatre i osećao miris dima koji je dolazio sa mog kompleksa, tako da sam mislio da je moj porodični kompleks zapaljen.

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

Bio je mrak kad sam izašao iz rupe. Otišao sam u šumu koja je okruživala selo, gde sam se našao sa svojom suprugom i drugim najbližim članovima svoje porodice. Kad sam stigao tamo, rekli su mi da je oko 09:30 sati uveče. Tamo smo ostali naredna tri dana.

Sledećeg jutra, oko sedam-osam sati, jedna grupa od preko 40 policajaca došla je do šume. Nosili su plave maskirne uniforme i imali su bele trake oko ruku. Nosili su plave beretke. Ne sećam se ničega u vezi sa oznakama na njihovim uniformama. Ti policajci su bili naoružani jurišnim puškama, a došli su pešice. Počeli su da pucaju u vazduh iz svojih pušaka, pa sam odveo svoju porodicu do izlaza iz šume, a sa mnom su pošla moja braća i njihove porodice. Tako se okupila velika masa od oko 10.000 ljudi. Policajci su se obratili nekima od nas i rekli nam da se masa podeli u dve grupe i da se žene i deca odvoje od muškaraca. To je i učinjeno. U svakoj od te dve grupe bilo je oko 5.000 ljudi. Policajci su počeli da pretresaju neke od muškaraca, dok su, sa uperenim oružjem, zahtevali da im se da novac. Pretresli su me i naredili mi da predam 5.000 nemačkih maraka. Moja kćerka, Sevdije, mi je kasnije rekla da su joj uzeli zlatnu ogrlicu i još 6.000 nemačkih maraka, koje sam joj ranije dao da čuva. Policajci su na taj način opljačkali svakoga ko je imao novca. Dok smo bili tamo, policajci su takođe zahtevali da predamo sve lične isprave koje smo imali kod sebe i upozorili su nas da će nas ubiti, ako pokušamo da zadržimo ijedan od dokumenata koje bi oni kasnije našli kod nas prilikom pretresa. Stoga sam im predao svoju ličnu kartu. Nisam imao pasoš. Video sam kako su Srbi sve lične isprave stavili na jednu gomilu i zapalili ih.

Pretresli su jednog stanovnika sela, Agima Ramadanija, starog oko 22 godine, i naterali ga da se skine do pojasa. Tri policajca su ga odvela nekih 50 metara dalje, a jedan od njih mu je iz svoje puške ispalio tri hica u glavu i ubio ga na licu mesta. Naredili su muškarcima da stave ruke na potiljak i postrojili ih po dvojicu u redu, a to su isto uradili i sa ženama i decom. Zatim su sproveli te dve grupe, a grupa muškaraca bila je pozadi. Policajci su nas, sa uperenim puškama, poterali nazad u selo, a neke ljude su udarali kundacima pušaka. Mene su takođe nekoliko puta udarili nogama i kundacima pušaka.

Kad smo stigli u samo selo, ljudi su predati drugoj grupi policajaca, u istim plavim maskirnim uniformama. Isterali su nas na glavni put Đakovica /Gjakovë/-Prizren /Prëzeren/, a zatim su nas uputili prema samom Prizrenu. Zaustavili su nas na jednom mestu na glavnom putu, između Velike Kruše /Krushë e Madhe/ i Male Kruše /Krushë e Vogël/. Tim putem smo hodali oko 30 minuta. Po dolasku su naredili muškarcima da stanu i da i dalje drže ruke na potiljku. Morali smo da stojimo u tom položaju skoro šest sati. Sve to vreme su

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

držali puške uperene u nas. Plašio sam se za svoj život, a jako sam brinuo i za bezbednost svoje porodice. Policajci su i dalje tražili novac od ljudi koje su držali na nišanu. Sećam se da su tada neki od policajaca u tom kraju nosili crvene beretke. Policajci su tražili novac od mene. Pošto su mi već ukrali sav novac, nisam više imao šta da im dam. Zbog toga su me policajci udarali i šutirali.

Veliki broj kamiona stigao je oko četiri sata popodne. Naredili su nam da se ukrcamo u kamione, dok su nas policajci udarali. Jedan od policajaca me je udario nogom dok sam se penjao u kamion. Onda su nas kamionima odvezli na granični prelaz u mestu Žur /Zhur/. Tu su nam policajci naredili da sidemo sa kamiona i da pešice predemo u Albaniju. Posle toga smo mogli slobodno da se krećemo. Pešačili smo oko pet-šest kilometara. Odveli su nas u jedan kamp u Kukešu /Kukës/, gde smo prenoćili. Dok sam bio tamo, uspeo sam da saznam gde se nalaze moja supruga i dve kćerke. Prilikom odlaska sa Kosova moj sin je bio sa mnom. Sledećeg dana, odveli su mene i najbliže članove moje porodice u izbeglički kamp u Tirani, gde se i sada nalazimo.

Od trenutka kada smo napustili šumu i kada su me razdvojili od moje braće i članova njihovih porodica, nisam uspeo da stupim u kontakt sa njima. U ovom trenutku, još uvek ne znam tačno gde se oni nalaze. Što se tiče mog brata Faika i članova njegove porodice, kao i porodice Zeqiri, bojim se da im se desilo ono najgore još od trenutka kad sam, nakon pucnjave, pobegao iz svog skrovišta. Po dolasku u Albaniju, u novinama sam video jedan članak u kojem se navodi da su svi oni ubijeni u Celinu.

Budući da sam celog svog života živeo u Celinu, mogu da kažem da u mom selu nikada nije bilo pripadnika OVK-a /Oslobodilačke vojske Kosova/. Nikada nisam bio pripadnik OVK-a, niti je to bio ijedan član moje porodice. Oduvek sam bio zemljoradnik, baš kao i moja braća. Nikoga od nas nikada nije zanimala politika. Samo smo želeli da nastavimo život u miru.

To je sve što imam da kažem.

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava od šest stranica /kao u originalu/ glasno mi je pročitana na albanskom jeziku i istinita je, po mom najboljem znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /otisak prsta/
/rukom napisano/
(SVEDOK JE NEPISMEN)

Datum: 29. april 1999.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, /rukom napisano/ Auron Cecaj, prevodilac, potvrđujem sledeće:

1. Odgovarajuće sam kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa albanskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na albanski jezik.
2. /rukom napisano/ Reshit Salih mi je dao do znanja da govori i razume albanski jezik.
3. Gorenavedenu izjavu sam usmeno preveo sa engleskog na albanski jezik u prisustvu /rukom napisano:/ Reshita Salihija koji je, po svemu sudeći, čuo i razumeo prevod ove izjave.
4. /rukom napisano:/ Reshit Salih je potvrdio da su, po njegovom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih preveo, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 29. april 1999.

Potpis: /potpisano/

POTPIS SVEDOKA: /otisak prsta/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

/rukom napisano/ (SVEDOK JE NEPISMEN)

03038013

Prevod
Original: engleski

ZAMENSKA STRANICA

Sledeći niz elektronskih brojeva namerno je ostavljen prazan.

0076-3243-0076-3243

Opis: Fotografije

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: Salihi

Ime: Reshit

Ime oca: **Hasan**

Nadimak:

Pol: muški

Datum rođenja: 15. februar 1940.

Mesto rođenja: Celina

Nacionalnost: albanska

Veroispovest: muslimanska

Jezik/jezici koje govori: albanski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišćeni u toku razgovora: engleski i albanski

Trenutno zanimanje: nezaposlen

Prethodno: zemljoradnik

Adresa: Selo Celina

Adresa za buduće kontakte: Shaban Salihi (sin) Tel. u Nemačkoj 0049 689 438 1058

Datum(i) razgovora: 30. januar 2002.

Razgovor(e) vodio: Cliff Smith

Prevodilac: Asllan Tahiri

Imena ostalih lica prisutnih tokom razgovora: Cliff Smith, Jonathan Sutch,
Asllan Tahiri

Potpis: /potpisano/

IZJAVA SVEDOKA

Želim da dodam sledeće svojoj izjavi koju sam dao 29. aprila 1999. godine:

Strana tri, drugi pasus, treći i četvrti red: Želim da korigujem rečenicu. Ustvari, napustili smo seosko imanje da bismo se sakrili u obližnje kuće, a ne u šumu kao što je ranije rečeno. Tek smo kasnije otišli u šumu.

Strana četiri, drugi pasus, prvi, drugi i treći red opisuju uniforme koje su nosili policajci. Ustvari, oni su na glavama imali tamnozelene marame, a ne plave beretke.

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava mi je glasno pročitana na albanskom jeziku i tačna je prema mom znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 29. april 1999.